

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ПРАВНИ НАУКИ“

УТВЪРЖДАВАМ:
Ректор:
(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ТРУДОВО И ОСИГУРИТЕЛНО ПРАВО”;

ЗА СПЕЦ: „Счетоводство и одит“; ОКС „Бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: III; СЕМЕСТЪР: V

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 45 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО(часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ: т. ч. • ЛЕКЦИИ • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30 15	2 1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	-

Изготвили програмата:

1. .....
(доц. д-р Андрияна Андреева)

2. .....
(доц. д-р Галина Йолова)

Ръководител катедра: .....
„Правни науки“ (доц. д-р Андрияна Андреева)

I. АНОТАЦИЯ

Програмата е предназначена за обучение на студентите по специалност „Счетоводство и одит“. В нея са включени теми, свързани с изясняване на основните проблеми на трудовото и осигурителното право. Те засягат правния статут и функциониране на отделните институти и правни отношения в посочените два клона на правото.

С преподавания материал се цели студентите да получат знания в областа на трудовите и осигурителните правоотношения. Тези знания са реално необходими в тяхната практика, като бъдещи специалисти и улеснява интегрирането им в избраната професия. Изучаването на трудовото и осигурителното право в процеса на обучение на студентите от тази специалност е и част от изискванията и стандартите, на които те трябва да отговарят за придобиване на правоспособност, като дипломирани експерт-счетоводители.

Лекционният курс отразява настъпващите изменения и осигурява актуална информация и анализ, относно разглежданите правоотношения.

Очакваните резултати от изучаването на дисциплината „Трудово и осигурително право“ от студентите икономисти, могат да се обобщят в следните параметри: придобиване на базисни познания в областа на трудовото и осигурителното законодателство; разбиране същинства на основните трудовоправни и осигурителноправни институти; реално приложение на придобитите правни знания посредством практическото им транспортиране в специализираните икономически дисциплини; формиране на умение за боравене със специализирани правни актове /КТ, КСО и др., както и подзаконова нормативна уредба/, тъклуване на нормативната уредба и прилагането ѝ в действността на икономиста.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ НА ТРУДОВОТО ПРАВО. МЕТОД НА ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ. ИЗТОЧНИЦИ НА ТРУДОВОТО ПРАВО. ТРУДОВО ПРАВООТНОШЕНИЕ.	2	1	
1.1	Предмет ,метод и източници на трудовото право			
1.2	Трудово правоотношение			
	ТЕМА 2. ТРУДОВ ДОГОВОР	3	1	
2.1	Обща характеристика. Сключване на договора.			
2.2	Съдържание на трудовия договор.			
2.3	Видове трудови договори.			
	ТЕМА 3. РАБОТНО ВРЕМЕ . ПОЧИВКИ И ОТПУСКИ	3	1	
3.1	Понятие за работно време . Видове работно време.			
3.2	Същинство на почивките и видове почивки			
3.3	Същинство на отпуските и видове отпуски			
	ТЕМА 4. ТРУДОВО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ	2	1	
4.1	Обща характеристика			

4.2	Допълнителни и други трудови възнаграждения			
ТЕМА 5. ТРУДОВА ДИСЦИПЛИНА И ДИСЦИПЛИНАРНА ОТГОВОРНОСТ		2	1	
5.1	Понятието трудова дисциплина			
5.2	Понятие за дисциплинарна отговорност. Нарушение на трудовата дисциплина. Видове нарушения			
5.3	Дисциплинарни наказания			
ТЕМА 6. ИМУЩЕСТВЕНА ОТГОВОРНОСТ НА СТРАНИТЕ ПО ТРУДОВОТО ПРАВООТНОШЕНИЕ		2	1	
6.1	Имуществена отговорност на работодател			
6.2	Имуществена отговорност на работника или служителя			
ТЕМА 7. ПРЕКРАТИВАНЕ НА ТРУДОВИТЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ		2	1	
7.1	Обща характеристика			
7.2	Видове прекратяване			
ТЕМА 8. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ПРАВО. ОСИГУРИТЕЛНИ ПРАВООТНОШЕНИЯ		2	1	
8.1	Понятие и видове обществено осигуряване. Осигурителна система. Предмет, метод и източници на осигурителното право.			
8.2	Обща характеристика и видове осигурителни правоотношения.			
ТЕМА 9. ОСИГУРЕНИ ЛИЦА. ОСИГУРИТЕЛИ. ОСИГУРИТЕЛНИ ОРГАНИ.		2	1	
9.1	Осигурени лица. Понятие и видове. Осигурители. Понятие и видове.			
9.2	Осигурителни органи.			
ТЕМА 10. ОСИГУРЕНИ СОЦИАЛНИ РИСКОВЕ		2	1	
10.1	Осигурен социален риск - същност и характеристики.. Осигурителен случай.			
10.2	Видове осигурителни социални рискове.			
ТЕМА 11. ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ. ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД. ОСИГУРИТЕЛЕН СТАЖ.		2	1	
11.1	Същност на осигурителните вноски. Разпределение на осигурителните вноски. Срокове и ред на внасяне.			
11.2	Понятие за осигурителен доход. Определяне на осигурителния доход, върху който се дължат осигурителни вноски. Понятие и видове осигурителен стаж. Изчисляване и доказване.			
ТЕМА 12. КРАТКОСРОЧНО ОСИГУРЯВАНЕ		2	1	
12.1	Обща характеристика Същност на осигурителните обезщетения			
12.2	Видове осигурителни обезщетения			
ТЕМА 13. ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ. ВИДОВЕ ПЕНСИИ. ПЕНСИОННО ПРОИЗВОДСТВО		2	1	
13.1	Обща характеристика и субекти.			
13.2	Етапи на пенсионното производство. Ред за отпускане и изменение на пенсията.			
ТЕМА 14. ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ ОСИГУРЕНИ ЛИЦА. ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ. ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД.		2	1	
14.1	Обща характеристика-понятие и видове. Субекти на здравно осигуряване. Осигурени лица. Осигурители. Изпълнители на			

	медицинска помощ и съсловни организации.			
14. 2	Осигурени социални рискове. Здравноосигурителни вноски-същност и ред за внасяне.			
ТЕМА 15. ДОБРОВОЛНО ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ		2	1	
15. 1	Обща характеристика			
15. 2	Източници			
	Общо:	30	15	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

No. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Тест и писмен въпрос	1	35
1.2.	Домашна работа - писмена по зададена конкретна задача	1	50
1.3.	Работа с нормативни актове	1	25
1.4.	Сравнителни правни изследвания	1	25
	Общо за семестриален контрол:	4	135
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)		
	Общо за сесиен контрол:		
	Общо за всички форми на контрол:	4	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. АНДРЕЕВА, А., ЙОЛОВА,. Трудово и осигурително право. В., 2014

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. МРЪЧКОВ, В., Осигурително право, С., Сиби, 2010.
2. МРЪЧКОВ, В., Трудово право, С., 2012.
3. МРЪЧКОВ, В., ВАСИЛЕВ, А., ШОТЛЕКОВ, И., МИНГОВ, Е., Коментар на Кодекса за задължително обществено осигуряване, ИК "Труд и право", С., 2000.
4. СРЕДКОВА, Кр., Осигурително право, Четвърто преработено и допълнено издание, С., 2012.
5. АНДРЕЕВА, А.Г.ЙОЛОВА, Юридическа отговорност и контрол за спазване на трудовото и осигурително законодателство, В., 2010.
6. АНДРЕЕВА, А.Г.ЙОЛОВА, Трудовоправни и осигурителноправни аспекти на риска безработица, В., 2010
7. АНДРЕЕВА, А.Г.ЙОЛОВА Административнонаказателна отговорност за нарушения на трудовото и осигурително законодателство – Годишник на ИУ-Варна, том 80/2008.
- 8.. АНДРЕЕВА, А.Г.ЙОЛОВА Наказателноправна защита на трудовите и осигурителни правоотношения – Известия на ИУ-Варна, бр.3/2008.
9. ЙОЛОВА, Г. Осигурителен стаж и сродни институти при признаване на някои видове обезпечения – бр.3/2015 „Известия на ИУ – Варна.